

RAPPORT - STUDIERESA
OSLO

STUDIERESA 2022

Välkommen till vår reserapport! I den här rapporten har vi sammanställt vår senaste studieresa så att fler ska kunna finna inspiration till referensprojekt men även till att själva upptäcka detta resmål.

Studieresan gick i år till vår kära granne, Oslo. Vi var borta den 22-24 september och med ett noggrant planerat schema hann vi se mycket utav stadens guldkorn. Tidigt en torsdag samlades vi med något sömndruckna ögon, morgon fikar handen och ett glatt humör vid Nils Ericsson Terminalen i Göteborg för att ta bussen till Oslo. Väl framme i Oslo tog vi oss runt till fots, med tunnelbana, buss och "tricken", som är vad norrmännen kallar spårvagn. Vid lunchtid på lördagen tog vi siktet hemåt med våra huvuden fyllda med inspiration.

Vi åker på studieresorna för att vidga våra vyer. Vi får inspiration på alla fronter, från storskalig stadsplanering till byggnader och små rumsligheter som alla bidrar till upplevelsen av staden. Att uppleva olika städer i olika länder ger oss en bredare referensbas och nya idéer till hur vi kan utforma vår miljö.

Tidigare år har vi besökt Tallinn, Helsingfors, London, Bordeaux, Bilbao, Wien, Rotterdam och Amsterdam. Alla platser med sin uppfriskande blandning av kultur och arkitektur.

AL STUDIO

AL Studio grundades 2013 av Johan Altenius och är ett Göteborgsbaserat arkitektkontor med uppdrag över hela Sverige.

Vi har idag uppdrag inom stadsplanering och gestaltning, fastighetsutveckling och husbyggnadsprojekt i tidiga skeden samt projektledning och visualisering/visionsprocesser. Vi åtar oss uppdrag över hela Sverige, för både privata och offentliga beställare, och vi jobbar i planprocessens alla skeden och skalor, från vision och strategi till genomförande.

Bestigning av det berömda Operahuset som är ritad av arkitektkontoret Snøhetta. I bakgrunden syns det historiska rosa gamla Hamnmagasinet.

OSLO

Den omvandlade staden med en aktiv strandkant

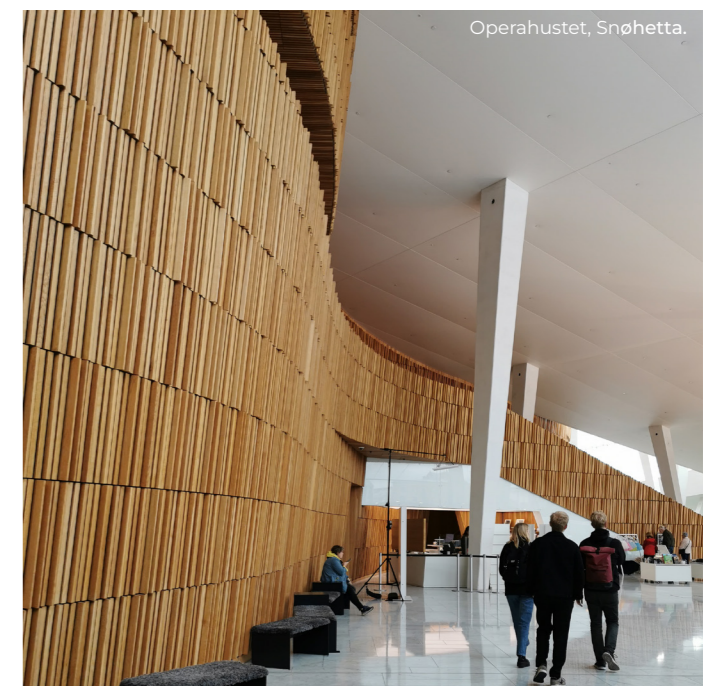
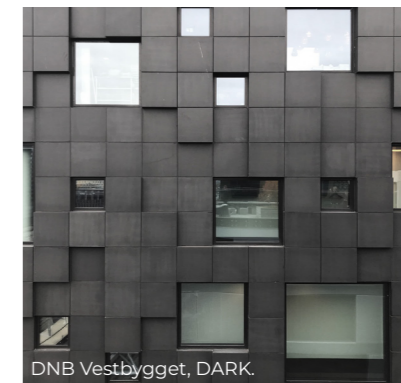
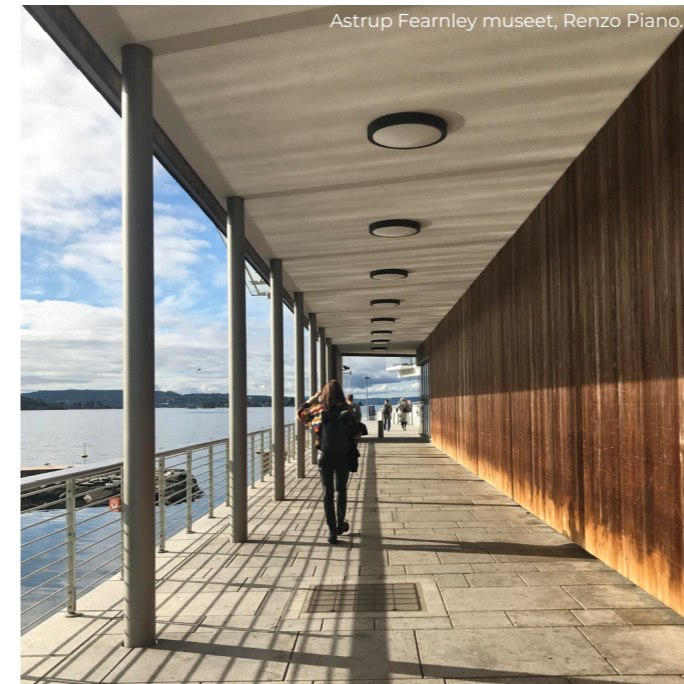
Oslo är en av Europas snabbast växande städer. Stadens innovativa arkitektur och museer väcker ständigt intresse från internationella medier, trenderna inom mat, mode, konst och musikscen likaså. Genom åren har man byggt flera kvarter med nya spännande aktiviteter och attraktioner i centrum. Arkitektoniskt intressanta byggnadsprojekt som Barcode, Operahuset och Astrup Fearnley-museet har förvandlat stadens silhuett. Oslo är en huvudstad fylld med blå och grön natur och staden blev 2019 utsedd till årets europeiska miljöhuvudstad. Stora delar av Oslo kommun är täckt av skog, lummiga parker och fjorden sträcker sig hela vägen in i stadskärnan. Huvudstaden är full av naturupplevelser: du kan ta ett dopp, paddla kajak eller testa simhopping, vila i frodiga parkområden och gå, cykla eller kanske åka skidor i skogen. Innerstaden är dessutom på god väg att bli bilfri och det är lätt att ta sig runt till fots eller med cykel. En väl utbyggd kollektivtrafik gör att alla delar av staden är lika enkla att nå. 2022 var även Oslo Architecture Triennale på agendan i staden. Temat för året var Mission Neighbourhood, som lyfter fram grannskapet som en plats och horisont för att ompröva våra städer. Med arbetstiteln Mission Neighborhood – (Re)forming communities, som det övergripande temat

utforskar Triennalen hur vi formar och kan reformera de platser vi delar. Temat bygger på ett växande globalt intresse att utveckla den lokala miljön. I en alltmer digitaliserad värld, förändras balansen mellan arbetsliv/privatliv och det blir allt mer angeläget att undersöka grannskapets potential.

Varför Oslo?

Under de senaste decennierna har Oslo genomgått stora förändringar på en stadsplanemässig nivå. Staden som tidigare präglades av ett mycket biltrafikerat stadsrum som var bortvänt mot vattnet, har nu blivit nästintill bilfritt och öppnar i stället upp sig mot Oslofjorden. Idag dras man ner mot Havnepromenaden som går längsmed stadens strandlinje. Oslo har lyckats omvandla sitt hamnområde till en tillgänglig och självklar del av stadsrummet, där osloborna kan bada vid stränder mitt i stan, hyra en flytande bastu eller "gå på tur" längsmed Havnepromenaden.

Här ser vi stora likheter med Göteborg och andra hamnstäder i Sverige. Årets studieresa gav oss fina referenser på hur vatten kan användas i den byggda miljön i flera olika skalor, attraktiva stadsmässiga mellanrum och en identitetsstark arkitektur där hållbarhet står i fokus.

DAG 1

Toppmodernt och fina mellanrum i staden

FJORDBYEN

Vi startade hela resan hos plan- och byggningssetaten med en presentation av Stein Kolstø om Fjordbyen. Fjordbyen är ett stadsförnyelseprojekt för den vattennära delen av Oslos centrum. Den första ombyggnaden gjordes på Aker Brygge under 1980-talet. Bjørvika och Tjuvholmen följde upp under 2000-talet medan resterande delar av Oslo hamn har kommit att utvecklas under 2010-talet. Oslos hamn spelar en central roll i utvecklingen av Fjordbyen, en del av en strategisk plan för att göra Oslo till en mer attraktiv stad.

Dessa projekt kommer att skapa ny tillgång till vattnet för allmänheten, inklusive en hamnpromenad, bostäder, rekreationsområden och kontorsbyggnader. På sikt förväntar man sig en ökad trafik av last såväl som passagerare och arbetet med Fjordbyen är en del av strategin att effektivisera dessa flöden inom Oslo hamn.

PRESSENS HUS

KIMA Arkitektur och Atelier Oslo

Det gamla 1800-talskvarteret på Skippergata 22 och 26, ser från gatan oförändrad ut trots den omfattande ombyggnationen som har pågått inuti. De tidigare innergårdar har blivit till atrium där kontrasten mellan då och nu blir tydlig där den synliga bärande strukturen är original. Här pågår ett fint samspel mellan trä och tegel. Takstrukturen bidrar med karaktär och sprider dagsljuset in i atriet på ett mjukt sätt. Pressens hus är en mötesplats inom journalistik och 11 mediaorganisationer inryms i byggnaden.

SALT

Rintala Eggertsson Architects

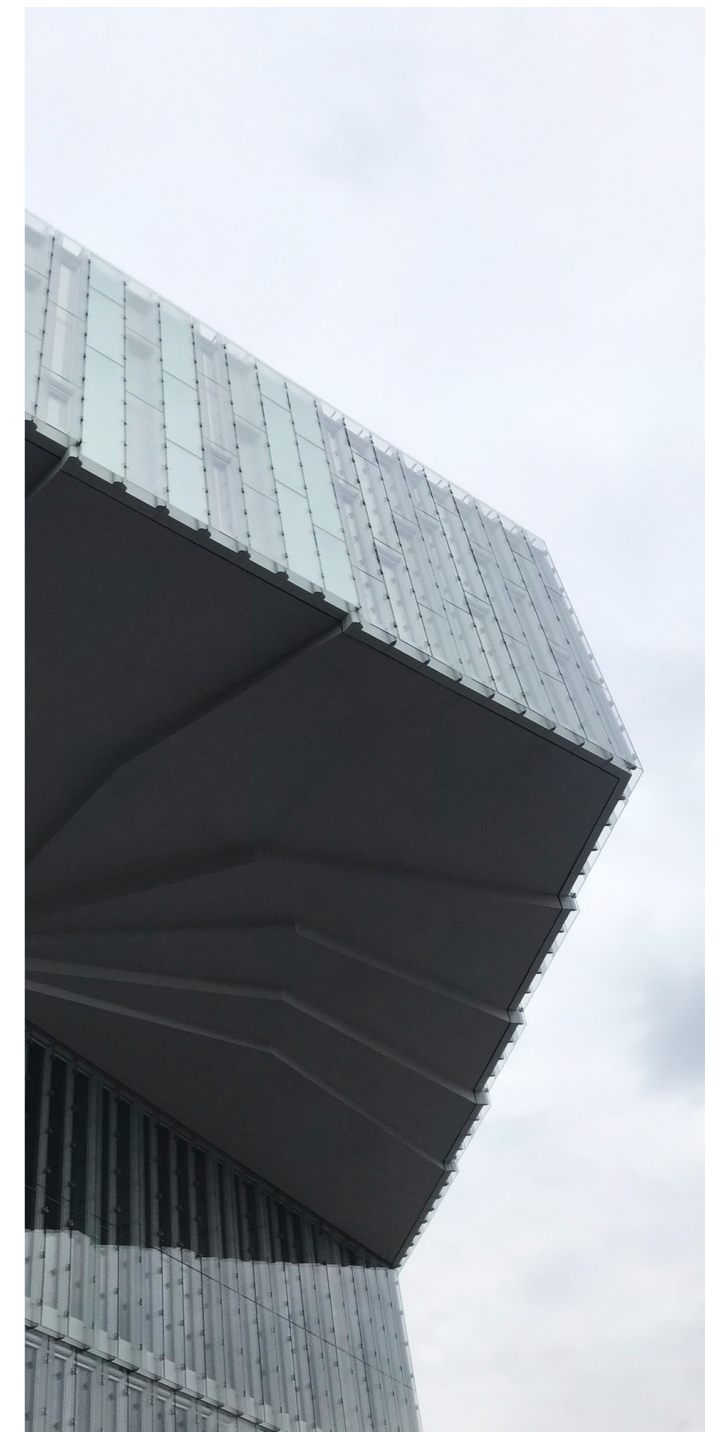
Lunchstället för dagen blev det charmiga haket SALT som ligger alldeles vid vattnet. Restaurangen är ett nomadiskt konstprojekt som förenar konst, musik, arkitektur och spektakulära träkonstruktioner inspirerade av traditionella norska fiskställen kallade "fiskehjeller". Förutom att äta och ta del av olika konstevenemang kan man bada och basta här. SALT har nämligen sex olika bastuar, i varierande storlekar som alla har en spektakulär utsikt över Bjørvika. Pyramidstrukturerna har tagits fram i samarbete med Rintala Eggertsson Architects.

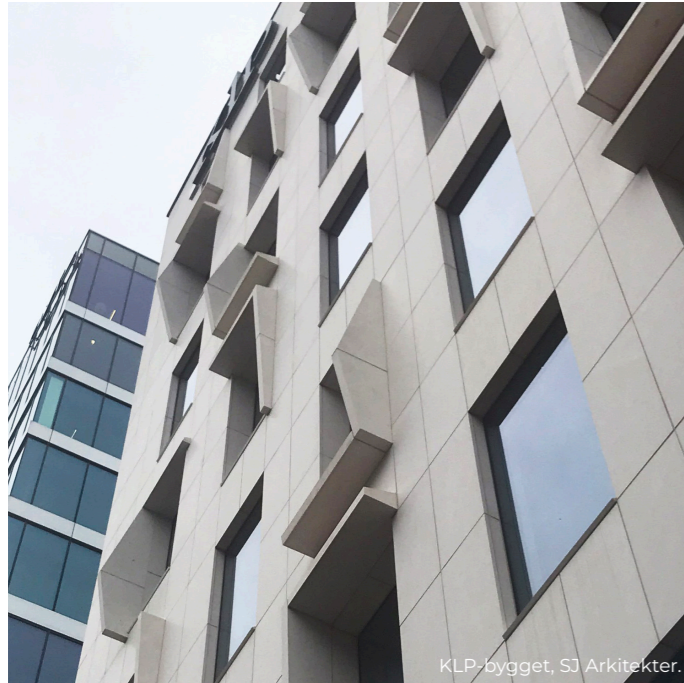

DEICHMAN BJØRVIKA

Lundhagem och Atelier Oslo

Deichman Bjørvika är Oslos kommuns nya huvudbibliotek som invigdes i juni 2020. Byggnaden har ett uthäng utöver torget intill, vilket skapar en något ombonad känsla i stadsrummet. Entrévåningen är en förlängning av torget som känns inbjudande och livfull med en ljuskonstinstallation av Lars Rambert, med 400 meter handblåsta glaströr som slingrar sig runt. En vertikal bokstavshimmel i regnbågsfärger följer besökaren upp genom byggnaden som är sex våningar totalt. Den som söker ro och koncentration finner det längst upp i byggnaden i överhängda delen där besökare kan slå sig ner i varierande sittmöjligheter och blicka ut över vattnet eller storstadspulsen. Biblioteket är så mycket mer än ett vanligt bibliotek. Här finns restaurang, bio, och verkstäder som är populära bland den yngre befolkningen. Byggnadens tak är en spännande upplevelse från insidan, med varierande vinklar och utbuktningar och en bikupsaktig ljuddämpande innertak.

KLP-bygget, S3 Arkitekter.

DNB Vestbygget, DARK.

BARCODE

MVRDV, DARK och A-lab

Barcode är ett område bestående av tolv smala höghus i Bjørnvika som helt har ändrat Oslos siluett. Byggnaderna är byggda med lite utrymme emellan varandra och liknar alltså gemensamt en streckkod. Barcode hyser ledande nationella och internationella företag och 10 000 personer arbetar här dagligen. Byggnaderna innehåller även 400 lägenheter och en förskola. På gatuplan hittar du ett varierat och attraktivt utbud av restauranger, butiker, gallerier och andra tjänsteleverantörer. Streckkodsarkitekturen har utvecklats av företagen DARK och A-lab, i samarbete med det holländska arkitektkontoret MVRDV. Barcode-konceptet är ett utformat som ett geometriskt system som sticker ut arkitektoniskt. Konceptet behandlar värden som öppenhet mot fjorden, insläpp av ljus och luftighet. Byggnaderna är ritade av olika arkitektbyråer vilket gör att de har olika uttryck som bidrar med sin egen prägel. Här ser vi exempel på välplanerade gröna rum mella husen. Dessa "pocket parks", den gräsbeklädda spårvagnsgatan och fryra led av trädplanteringar längs Dronning Eufemias gate bidrar med grönska till den annars ganska färglösa omgivningen.

MAD-BYGGET

MAD Arkitekter

Vi fick en visning av Åshild Wangensteen Bjørvik från MAD Arkitekter av deras projekt i Barcode-området. Byggnaden är kanske ett av världens smalaste flerbostadshus, som mäter 7,8 x 90 meter och är som smalast 6 meter. Trots utmaningar med dagsljus innehåller de 15 våningarna bostäder med hög kvalitet och dagsljus från minst två sidor. Fasaden är tvådelad med en sicksackad träfasad innerst som ger varierande vyer. Den yttersta fasaden består flyttbara element som gör att de boende kan påverka exponering mot sol och insyn, vilket ger byggnaden en levande fasad. De boende har tillgång till ett gym i källarplan och en generös takterrass med utsikt över Oslofjorden. MAD står även för utformningen av stadsmiljön intill byggnaden.

BISPEVIKA

Vandkunsten Architects

Intill Barcode vid vattnet ligger sex flerbostadshus som man skulle kunna kalla ett nordiskt Venedig. Gaturummet mellan byggnaderna utgörs både av hårdgjorda ytor med planteringar och vattenkanaler. Här kan man bokstavligen förtöja sin båt vid trappen till sin bostad. Fasadens shingel som skiftar i gråa toner bjuder in skärgården in i stadsrummet och glaspartierna omslutas av varmt träslag. Trots det centrala läget upplevs området som rofyllt och intimt. Bispevika är ett inspirerande exempel på arkitektur som skapar kvalitativa och rumsliga mellanrum i staden och särskilt hur vattnet kan användas i stadsrummet.

En färggrann fika intogs på Talormade vid vattnet.

OPERAHUSET

Snøhetta

Den första dagen avslutades med att besöka den berömda Operan. Här blir idén av vad en opera ska vara utmanad. Byggnaden är lika mycket en upplevelse inuti som utanför, som att Operan blir en destination för fler. Taket är ett berg som man gärna bestiger för att ta del av fantastiska utblickar och insidan är en varm upplevelse tack vare den genomgående användningen av ek i mjuka, runda former. Med stora fönster har man valt att visa upp maskineriet bakom Operans verksamhet för allmänheten. Detta maskineri fick vi upptäcka på nära håll när vi med vår guide vandrade runt bland ridåer, tyllkjolar och pågående kostymarbete. Efteråt besteg vi i obligatorisk ordning berget av italiensk marmor och njöt av utsikten över Oslofjorden.

DAG 2

Historiskt, färggrant och återbruk

VOKSENHAGEN

Arkitektkontoret Kari Nissen Brodtkorp och Grindaker

På morgonen tog vi tunnelbanan västerut till Hovseter följt av en kort promenad till småbostadshusområdet Voksenhagen. På en kuperad och smal tomt är vita och enkla volymer placerade i kedjeformationer som följer terrängens nivåskillnader. Området består av femtio sockerbitsliknande bostäder i två till tre våningar med egen takterrass. Parkeringen är belagd under mark, vilket möjliggör en bilfri och lugn utemiljö mellan husen. Husvolymerna är förskjutna i horisontell och vertikal riktning och trädgårdarna varierar i storlek och innehåll. På så sätt skapas en varierad utemiljö där gångvägar slingra sig fram genom området. Här möter husens enkla färg, form och strikta skugglinjer en färggrann växtlighet och lekfull utemiljö. Grindaker är landskapsarkitekterna bakom Voksenhagen.

TØYEN TORG

Grindaker

Med tunnelbana begav vi oss till Tøyen Torg där vi avnjöt vår förmiddagsfika intill torget. Området Tøyen är en mångkulturell och tätbefolkad stadsdel strax öster om Oslo centrum. Vid det tidigare rätt nedgångna torget stod butikslokaler tomma men 2018 fick platsen ett rejält lyft. Bymiljöetaten ville att torgets marktbeläggning skulle spegla områdets mångkulturalitet. Resultatet blev "Tøyenteppene": golvmattor baserade på matkultur från olika delar av världen som är utplacerade på torget och i tre av fyra torgentréer. Mattornas mönster består av marktegel i olika nyanser. Totalt har åtta olika sorters marktegel används på området. Grindaker står även för torgets möblemang och belysning.

KAMPEN

I ett regnigt Oslo promenerade vi runt med hjälp av Sverre Bjerkeset, som är gästforskare på Arkitektthøgskolan i Oslo. I kontrast till den imponerande nya arkitekturen i Oslos stadskärna gick vi från området Kampen till Grünerløkka. Kampen vittnar om det gamla Oslo och kännetecknas av sina färggranna trähus som tävlar om att färgmässigt vara mer vågad än den andra. Här finns även en del intressanta infill-projekt som sticker ut i sin moderna framtoning, men smälter in i den omgivande färgskalan.

Kampengata 18 av Enerhaugen Arkitekter.

GRÜNERLØKKA

Grünerløkka är en stadsdel i norra centrala Oslo som länge har varit ett klassiskt arbetarklassområde. Under den senare delen av 1900-talet började området genomgå en gentrifiering. Idag beskrivs området ofta som ett slags "hipster-mecka" eftersom det är känt för gatukonst, fina barer, dansklubbar och kaféer. Arkitekturen är en blandning av gammalt och nytt och färg är ett återkommande inspel i utformningen. Längsmed Akerselva promenerade vi till Vulkanområdet och Mathallen Oslo som var vårt lunchställe för dagen.

Nordre Gate 9. Ett färgkoncept utvecklat av KOI Fargestudio.

Grünerløkka studenthus av HRTB AS arkitekter MNAL, ombyggnation av kornsilo till studenthus.

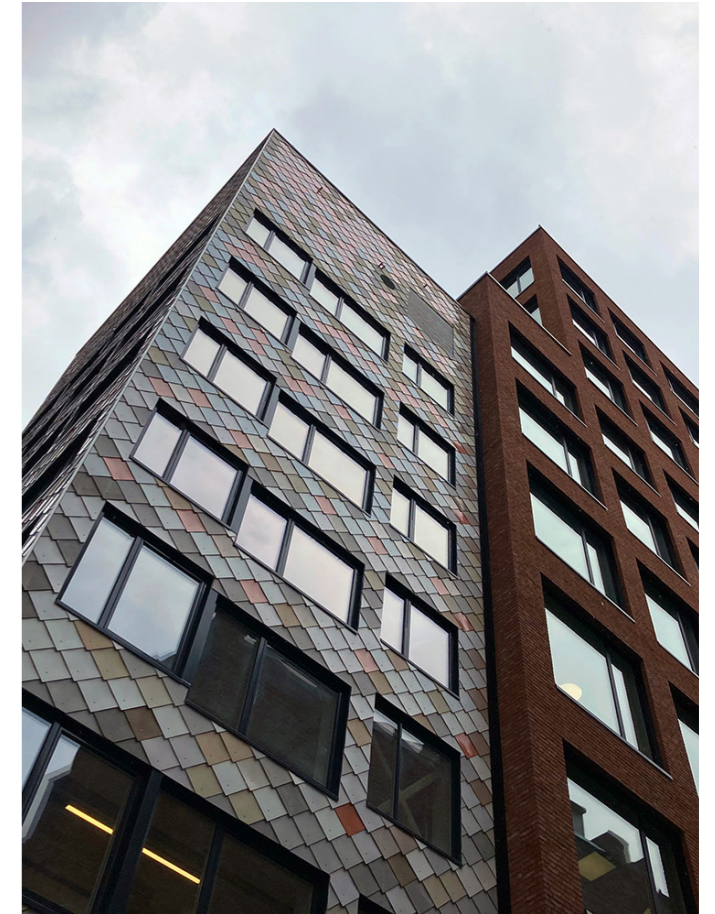
KRISTIAN AUGUSTS GATE 13 Mad Arkitekter

Ett kontorshus från 50-talet har bevarats och fått nytt liv. Projektet består av två delar: renovering av befintlig byggnad och en ny del som har kopplats på befintligt trapphus. Majoriteten av materialet är återbrukat och projektet är det första återbruksprojektet i Norge i den här skalan. Byggnadselementen är antingen återanvända från byggnaden eller så kommer dem från felbeställningar i helt andra projekt. Invändiga vertikala öppningar mellan våningarna är tänkta att kompensera den annars låga takhöjden som 50-talsbyggnader ofta medför, på så sätt fördelas även ljuset bättre över våningsplanen. Fasaden mot innergården är byggnadens färgrika sida som går från ljust vitt och beige till röd och brungrönt. En grön takterrass har även tillkommit till byggnaden. Østengen og Bergo Landskapsarkitekter står för utformningen av det nya gemensamma gårdsutrymmet bakom byggnaden där böjda betongformer och kreativ belysning i marken står i fokus. Via bakvägen når man byMad, som är Mad Arkitekters café som drivs i egen regi. Här avrundade vi fredag eftermiddag med en god kop kaffe!

Med fokus på återbruk!

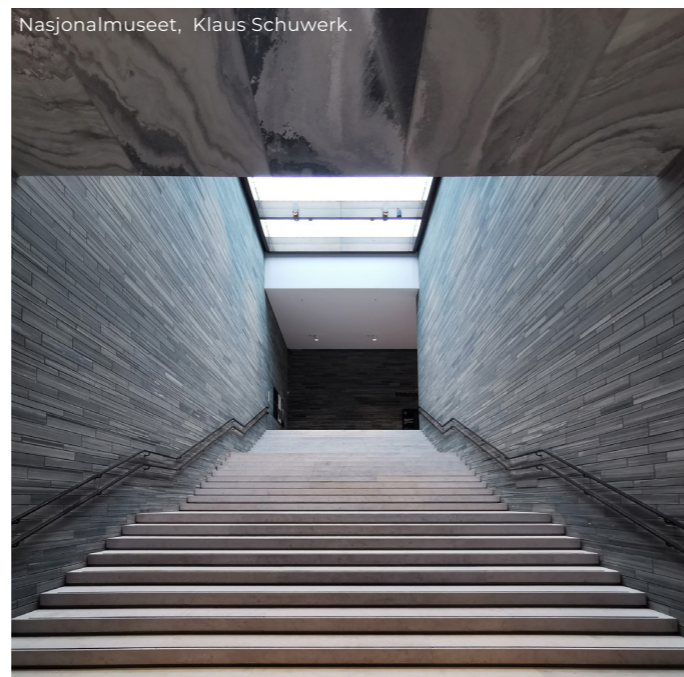
Cafét byMad av Mad Arkitekter.

DAG 3

Fortsatt upptäckt av Oslo

Under lördag förmiddag fortsatte vi att upptäcka Oslo på egen hand. Följande är några av de sevärdheter vi besökte.

Välkommen att ta del av våra tidigare studieresor på
AL Studios [hemsida!](#)

LÄNKAR

Astrup Fearnley museet | Renzo Piano

<http://www.rpbw.com/project/astруп-fearnley-museum-of-modern-art>

Bjørvika masterplan | SLA

<https://www.sla.dk/cases/bjorvika-masterplan-and-urban-spaces/>

DNB Vest-bygget | DARK Arkitekter

<https://darkarkitekter.no/projects/dnb-vest>

Grass Roots Square | Do Ho Suh

<https://koro.no/kunstverk/grass-roots-square/>

Fjordbyen

<https://www.oslo.kommune.no/slik-bygger-vi-oslo/fjordbyen/>

Pressens Hus | KIMA Arkitektur och Atelier Oslo

<http://kimaarkitektur.no/projects/pressens-hus1/>

<https://www.atelieroslo.no/>

SALT | Rintala Eggertsson Architects

<https://ri-eg.com/Salt>

Deichman Bjørvika | Lundhagem och Atelier Oslo

<https://lundhagem.no/work/deichman-library/>

<https://www.atelieroslo.no/>

Barcode | MVRDV, DARK Arkitekter och A-lab

<https://www.mvrdv.nl/projects/124/bj%C3%B8rvika-barcode>

<https://darkarkitekter.no/projects/barcode>

<https://a-lab.no/projects/barcode>

Mad-bygget | Mad Arkitekter

<https://www.mad.no/prosjekter/mad-bygget>

Bispevika | Vandkunsten Architects och Grindaker

<https://vandkunsten.com/en/projects/bispevika>

<https://grindaker.no/projects/bispevika-vannkunsten/>

Operahuset | Snøhetta

<https://snohetta.com/projects/42-norwegian-national-opera-and-ballet>

Voksenhagen | Arkitektkontoret Kari Nissen Brodtkorp och Grindaker

https://www.merarkitektur.no/prosjekt_KNB/vis/voksenhagen

<https://grindaker.no/projects/voksenhagen-borettslag/>

Tøyen Torg | Grindaker

<https://grindaker.no/projects/toyen-torg/>

Kampengata 18 | Enerhaugen Arkitekter

<https://www.enerhaugen.com/pf/kampengata-18/>

Nordre gate 9 | KOI Fargestudio

<https://koifargestudio.no/prosjekt/>

<fargekonsept-arkitektur-nordre-gate-grunerlokka-oslo/>

Grünerløkka studenthus | HRTB AS Arkitekter MNAL

<https://koifargestudio.no/prosjekt/>

<fargekonsept-arkitektur-nordre-gate-grunerlokka-oslo/>

Kristian Augusts gate 13 | Mad Arkitekter och Østengen og Bergo Land-
skapsarkitekter

<https://www.mad.no/prosjekter/kristian-august-gate-13>

<https://ostengen-bergo.no/>

byMad | Mad Arkitekter

<https://www.mad.no/prosjekter/bymad>

Nasjonalmuseet | Klaus Schuwerk

<http://www.schuwerk.com/>

